

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

SOUBOR PROFESNÍCH KVALIT STUDENTA NA OBOROVÉ PRAXI

Sebehodnoticí a hodnoticí list

pro studenty oboru Český jazyk a literatura, pro 1. a 2. st. ZŠ na PedF
UK, prez. i komb. studia
Souvislá oborová praxe 1

Katedra české literatury, Pedagogická fakulta, UK

Jméno studenta/studentky:

Jméno fakultního učitele/učitelky – mentora/mentorky:

Jméno vysokoškolského učitele/učitelky:

Do rámečků student/ka vypracovává sebehodnocení k jednotlivým oblastem práce v literární výchově. Na škále 10 = zvládám zcela, 1 = vůbec nezvládám vyjadřuje míru zvládnutí daného souboru dovedností.

Učiteli a studentům zde navrhuje, o které rozmanité kvality by praktikant/ka mohl/a při praxi usilovat a o kterých by mohli psát ve své reflexi nebo o nichž by učitel mohl uvažovat v rozhovoru s nimi a při vyjádření v závěru praxe. Desetistupňová škála naznačuje, že se nehledá ani úplné splnění nároků, ani úplné selhání.

**Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti**

1. KONTEXT LITERÁRNÍ VÝCHOVY A ROZVOJE ČTENÁŘSTVÍ

Student/studentka:

- 1.1 Seznámí se s programem výuky v LV té třídy, v níž působí (přečte si učitelův tematický plán nebo jiný dokument jeho výukového programu, učitelovy zásady nebo přípravy atp.).
- 1.2 Zjišťuje si, které příležitosti, literární a čtenářské akce jeho třída v poslední době zažila a jak to může souviset s cílem a postupem jeho výuky. Seznamuje se se školními projekty, které zahrnují čtení.
- 1.3 U vedoucího učitele si zjišťuje situaci třídy. Informuje se, na jaké úrovni čtenářství učitel své žáky vidí a do jaké míry už zvládají chystanou metodu nebo látku. Ptá se na specifické potřeby žáků z hlediska čtení a práce s literaturou. Informuje se u učitele o rodinném čtenářském zázemí žáka s problémy.
- 1.4 Informuje se o způsobech spolupráce učitele a rodičů v rozvoji čtenářství.

Sebehodnocení studenta/studentky, argumenty, způsoby dalšího rozvoje:
--

Klikněte sem a zapište svůj text.

Klikněte sem a na škále 10–1 vystihněte míru svého celkového zvládnutí nároků na přípravu výuky v oddílu 1.

2. PLÁNOVÁNÍ VÝUKY

Student/studentka sleduje, zda ve své přípravě na výuku LV vždy:

2.1 zdůvodní volbu cílů, obsahu i postupů výuky LV, a to

- a) podle ŠVP či tematického plánu (vzhledem k dosavadnímu i následujícímu programu učitele)
- b) podle potřeb třídy (vzhledem k vývojovým možnostem žáků dané třídy, také s ohledem na rozdíly ve vyspělosti žáků),
- c) podle povahy (podle didaktického potenciálu) slovesného nebo jiného textu, s nímž budou žáci ve výukové jednotce pracovat;

2.2 u konkrétní vyučovací jednotky promyslí a vyjádří

- a) nosnou myšlenku nebo významný prožitek (u beletrie), centrální pojem či generalizaci (u textu naučného), dále
- b) cíle, jichž má žák dosáhnout nebo se k nim přiblížit v dané výukové jednotce (cíle volí v souladu s bodem 1) a

ty, kteří návrhy nebo odpovědi sami nabízejí, tak ty, které je třeba povzbudit. Organizuje příležitosti pro časté sdílení mezi žáky.

3.1.4 Systematicky vede žáky k tomu, aby se učili nad textem a úkolem soustředěně hovořit o jeho významech a celkovém smyslu, i o svém prožitku a o tom, jak se jim četlo. Dbá o kultivované prezentování i pozorné vnímání toho, co každý žák říká. Nabízí a vyučuje rozmanité způsoby prezentování jejich poznatků, názorů, otázek. Pomáhá žákům vytvořit si publikum, když chtějí druhým něco sdělit.

3.1.5 Klade otevřené otázky, které aktivizují vyšší úroveň myšlení a vyžadují souvislý mluvní projev žáka (Proč..., Co by se stalo, kdyby..., Jak bys vysvětlil, že... Jak hodnotíš..., Jaký je tvůj názor na...?). Pomáhá žákům dotáhnout nebo upřesnit jejich odpověď. Povzbuzuje žáky k tvorbě a formulování otázek, oceňuje chuť se ptát, vytváří klima zkoumání, tázání a hledání odpovědí.

3.2 rozvíjení pozitivního sociálního klimatu třídy

3.2.1 Vytváří prostředí vzájemné úcty a respektu.

3.2.2 Pracuje s pravidly, která třída má pro dodržování řádu soužití a chování ve třídě. Uvážlivě odlišuje případy, kdy žák svévolně narušuje práci třídy, od situací, kdy žák (snad neobratně) vyjadřuje, čemu neporozuměl, kdy navrhuje, co by chtěl v probírané látce sám udělat, kdy se svým řešením odlišuje od učitelovy původní představy.

Při projevech nekázně a rušení se nejprve snaží pochopit příčiny takového chování, pomáhá žákovi nabídkou dopomoci při plnění úkolu nebo zadáním zajímavějšího úkolu, a až nakonec sahá k dohodnutým sankcím.

3.2.3 Do výuky vědomě zařazuje takové texty, cíle, činnosti a strategie, které napomáhají vzbudit zájem a zvědavost, rozvíjet spolupráci, pozitivní vztahy ve třídě, a pomáhají začlenit se žákům izolovaným, odmítaným třídou apod. Pokud možno zadává práci tak, aby si žák mohl vybrat mezi několika zadáními.

3.3 Příprava podnětného čtenářského prostředí

3.3.1 Přizpůsobuje uspořádání třídy plánovaným činnostem, např. dbá, aby spolupracující žáci seděli tvář v tvář, aby při diskuzi žáci viděli na druhé, vede žáky, aby ten, kdo prezentuje svou odpověď, se obracel ke třídě a nikoli jen k učiteli;

3.3.2 k naplánované výuce obstarává potřebné materiály (texty, projekce, audio) tak, aby je měl na dosah a pohotově každý žák;

3.3.3 materiály pro práci v hodině poskytuje v takové úpravě, která napomáhá hladkému průběhu práce (čitelné, číslované, seřazené, označené atd.);

3.3.4 pokud je to možné, využívá knih v třídní knihovničce, přináší vlastní knihy, utváří klima stálé a přínosné přítomnosti knih kolem žáka.

Sebehodnocení studenta/studentky, argumenty, způsoby dalšího rozvoje:

Klikněte sem a zapište svůj text.

Klikněte sem a na škále 10–1 vystihněte míru svého celkového zvládnutí nároků v oddílu 3. K pododdílům 3.1, 3.2 a 3.3 vyberte po příkladu ze své výuky a konkrétně je popište a reflektujte.

4. ROZVÍJENÍ ČTENÁŘSTVÍ

4.1 Při plánování a vedení výuky projevuje obeznamenost (jak ji získal studiem na fakultě)

4.1.1 s principy čtenářské gramotnosti, čtenářských dovedností a strategií,

4.1.2 s metodami rozvíjení čtenářství a s metodami, které podporují čtení s porozuměním a budování smyslu čteného;

4.2 Při přípravě a vedení výuky nereplikuje zaběhané a mechanické postupy (např. hlasité předčítání žáků větu po větě), ale cíleně zkouší, jak žáky seznámit s uplatňováním alespoň základních čtenářských strategií. Umožňuje žákům hovořit spolu o své četbě, pomáhá jim najít motivaci k těmto hovorům, sám nabízí své čtenářské zkušenosti;

4.3 hledá podnětný text přínosný pro literárněvýchovné cíle a přiměřený věku žáků;

4.4 ve výuce modeluje žákům před provedením zadaného úkolu své myšlení a postup při čtení nebo při plnění úkolu; modeluje také uvažování o výběru textu.

Sebehodnocení studenta/studentky, argumenty, způsoby dalšího rozvoje:

Klikněte sem a zapište svůj text.

Klikněte sem a na škále 10–1 vystihněte míru svého celkového zvládnutí nároků na rozvíjení čtenářství v oddílu 4.

5. ŘÍZENÍ UČEBNÍCH PROCESŮ

Student/studentka:

5.1 Ve výuce podle svých příprav vědomě usiluje, aby pracoval a učil se každý žák (formuluje zadání osobně jednotlivci, nesbírá odpovědi jen od „hlásičů“, hledá postupné kroky, které dopomáhají slabým, atp.);

5.2 využívá tabuli k zapisování zadání či otázek, snosu od žáků, grafickému znázorňování souvislostí, podoby slov a tvarů, vlastních jmen autorů a děl atd.;

5.3 dává žákům čas a podněty k propojování zkušenosti s obsahem čteného i s jejich čtenářskou zkušeností;

- 5.4 předkládá četbu a čtenářské úkoly jako příležitost k individuálnímu a zároveň i společně sdílenému hledání významů a smyslu textu a ke sdílení zážitku;
- 5.5 snaží se alespoň v možnostech daných didaktickou praxí a vybraným textem propojit ve výuce literární výchovu (čtení)
- a) s žakovým psaním (učí psát si zápisky, deníček, podvojný zápisník, osobní záznamy z četby, nechává žáky hojně psát souvislé texty týkající se četby a požaduje kultivované spisovné vyjadřování a správnost),
 - b) s průpravou k výstižnému pojmenování, k dobré formulaci vět,
 - c) se souvislostmi dobovými (s kulturou dneška nebo minulosti) a s příhodnými literárními pojmy (aby si žák dokázal všimnout literárních prostředků podstatných pro čtený text a uměl se o něm dorozumívat, aby chápal rozdíl mezi realitou a fikcí a mezi běžným a uměleckým jazykem),
- 5.6 využívá žakových zkušeností v psaní k lepšímu chápání výstavby a významů čteného textu; jevy gramatické a pravopisné dokládá příklady z aktuální četby a naopak, při čtení literárního textu učí žáky si všimnout toho, co pro působení i význam přinášejí různé prostředky gramatické atd.
- 5.7 dává najevo, že vítá žakovu vlastní aktivitu a projevuje respekt k žakovu vnímání textu. Zároveň učí, že sdílení, porovnávání a ladění názorů i dojmů a interpretací literárního textu je součástí čtení a čtenářství (aniž by vyžadoval/a zapamatování jednotných, učebnicových výkladů smyslu literárních děl).

Sebehodnocení studenta/studentky, argumenty, způsoby dalšího rozvoje:

Klikněte sem a запиšte svůj text.

Klikněte sem a na škále 10–1 vystihněte míru svého celkového zvládnutí nároků na řízení učebních procesů v oddílu 5. Ke dvěma bodům vyberte po příkladu ze své výuky a konkrétně je popište a reflektujte.

6. HODNOCENÍ PRÁCE ŽÁKŮ

Student/studentka:

- 6.1 Při plánování hodiny promýšlí úlohy, z nichž žák i učitel poznají, jak žák pokročil k cíli hodiny, snaží se najít způsob, jímž by žákům své hodnocení sdělil/a tak, aby jim tím pomáhal/la).
- 6.2 Předem zprostředkovává žákům kritéria hodnocení pro úlohu, ve které budou žáci moci poznat, jak daleko již došli k cíli hodiny, (žáci se dozvědí, které kvality práce se tentokrát sledují, případně jakou mají jednotlivá kritéria váhu v celkovém hodnocení, umožňují žákům podílet se na jejich výběru nebo i vytváření).

- 6.3 Vyhodnocuje průběžně učební činnosti a chování žáků popisným jazykem, aby pomáhal/a sobě k dalšímu plánování a zlepšování výuky, i žákovi k zlepšování jeho další práce, pomáhá žákovi najít strategie ke zlepšení (co je vhodné znovu využívat, co potřeba změnit, zlepšit), chybu žáka vyhodnocuje jako příležitost k společnému uvažování o jejích příčinách a možnostech nápravy.
- 6.4 Omezuje vynášení autoritativních soudů o textu, o práci žáka, o jeho závěrech nebo prožitcích, svým hodnocením modeluje žákům, jak se hledá přijatelná rovnováha mezi nejistotou a oprávněností soudu, interpretace, závěru.

Sebehodnocení studenta/studentky, argumenty, způsoby dalšího rozvoje:

Klikněte sem a zapište svůj text.

Klikněte sem a na škále 10–1 vystihněte míru svého celkového zvládnutí hodnocení práce žáků v oddílu 6. Přiložte kopie dvou žákovských prací (zdařilé a slabé) s Vaším hodnotícím komentářem.

7. REFLEXE VÝUKY

Student/studentka:

- 7.1 Po každé odučené vyučovací jednotce (vyučovací hodině, bloku, vyučovacím týdnem) věnuje dostatečné množství času reflexi: vyhodnocuje zvolené strategie, metody a organizaci vyučování, vzhledem k plánovaným cílům výuky, ale i jejich dosažení. Při reflexi také zohledňuje své pocity z výuky a z interakce s žáky.
- 7.2 Nad svými poznatky z reflexe i z hodnocení práce žáků navrhuje, jak bude postupovat příště.

Sebehodnocení studenta/studentky, argumenty, způsoby dalšího rozvoje:

Klikněte sem a zapište svůj text.

Klikněte sem a na škále 10–1 vystihněte míru svého celkového zvládnutí reflexe výuky v bodu 7.

8. PROFESNÍ ROZVOJ

Student/studentka:

- 8.1 Průběžně reflektuje realizaci své výuky, je schopen popsat, analyzovat a vysvětlit důvody svého profesního jednání, případně navrhnout alternativní způsoby práce.
- 8.2 Na základě reflexe plánuje další výuku i svůj další profesní růst.
- 8.3 Své odborné problémy sdílí s kolegy-praktikanty, s vedoucím učitelem praxe, s učiteli z katedry apod. Uvědomuje si, že se stává členem profesní komunity učitelů a že

Evropský sociální fond

Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

v budoucnu bude součástí týmu své školy/učitelského sboru. V komunikaci s učiteli školy jedná s respektem i sebedůvěrou dospělého.

- 8.4 Vědomě volí mezi pracnějším a méně pracnými přípravami a postupy ve výuce, aby své úkoly zvládal a přitom nevyučoval mechanicky, nepodnětně, nudně. Stará se o to, jak pečovat o psychohygienu i hlasovou hygienu.
- 8.5 Zakládá si své profesní portfolio (jeho součástí mohou být užitečné a inspirativní primární i sekundární texty, další užitečné pomůcky, struktury hodin, popis nápaditých aktivit či metod, okomentované práce žáků apod.)

Sebehodnocení studenta/studentky, argumenty, způsoby dalšího rozvoje:

Klikněte sem a zapište svůj text.

Klikněte sem a na škále 10–1 vystihněte míru svého celkového zvládnutí nároků na profesní rozvoj v oddílu 8. Stručně formulujte výhled pro svůj další profesní rozvoj.

9. ZÁVĚREČNÉ VYJÁDRĚNÍ STUDENTA/STUDENTKY K ABSOLVOVANÉ PRAXI

Klikněte sem a zadejte text.

10. HODNOCENÍ STUDENTA/STUDENTKY UČITELI – DOPLNÍ UČITEL PODLE HODNOTÍCÍ ŠKÁLY PROFESNÍHO RÁMCE KČL